

Jaarverslag 2021

Vereniging VSE

12-5-2022

vereniging
VSE

Vereniging VSE
Postbus 499
8000 AL Zwolle

info@verenigingvse.nl
www.verenigingvse.nl

038 427 04 55

Inhoud

Rapport

Algemeen	3
Samenstelling bestuur en raad van toezicht	4

Kengetallen

5

Verslag van het bestuur

1. Inleiding	6
2. Zorg bij arbeidsongeschiktheid predikanten	9
3. Leden-kerken en predikanten	9
4. Financieel beleid	11
5. Beleggingen	12
6. Jaarrekening 2021	15
7. Governance	16
8. Beleid 2022 en verder	16
9. Slot	16

Jaarrekening 2021

Grondslagen voor de financiële verslaggeving	20
Balans per 31 december 2021	22
Staat van baten en lasten over 2021	24
Toelichting op de balans per 31 december 2021	25
Niet uit de balans blijvende verplichtingen en rechten	27
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2021	28
Ondertekening bestuur VSE	31

Overige informatie

Toekomstige uitkeringen	33
Begroting 2022	35

Controleverklaring

37

Advies Raad van Toezicht

40

Algemeen

Statutaire doelstelling

De vereniging heeft ten doel onder bij uitkeringsreglement te bepalen voorwaarden aan of namens haar leden uitkeringen te verstrekken ten behoeve van de inkomensvoorziening van personen, die als predikant verbonden zijn of verbonden zijn geweest aan kerken die lid zijn van de vereniging, alsmede uitkeringen ten behoeve van de weduwen, ex-echtgenoten en/of wezen van deze personen, alsmede alles te doen wat met dit doel in direct verband staat, voor zover de middelen van de vereniging dit toelaten.

Inschrijving Kamer van Koophandel

De vereniging is ingeschreven in het verenigingsregister van de Kamer van Koophandel te Utrecht onder nummer 40481492.

Personeel

Voor het vaststellen van uitkeringen en ondersteuning bij bijzondere financiële dossiers is gebruik gemaakt van een externe adviseur. De bureauondersteuning en financiële administratie werd in 2021 verzorgd door Steunpunt Kerkenwerk. VSE had in 2021 geen functionarissen in loondienst.

Resultaatbestemming 2020

Als gevolg van een besluit van de digitale algemene vergadering van 10 t/m 17 juni 2021 is, in overeenstemming met het in de jaarrekening 2020 opgenomen voorstel resultaatbestemming, het positieve saldo toegevoegd aan de reservering voor toekomstige uitkeringen.

Voorstel resultaatbestemming 2021

Aan de algemene vergadering wordt voorgesteld het positieve saldo toe te voegen aan de reservering voor toekomstige uitkeringen, als onderdeel van het eigen vermogen. Dit voorstel is reeds in de bij dit rapport opgenomen jaarrekening verwerkt.

Samenstelling bestuur, raad van toezicht en bestuursbureau

affreding volgens rooster

Bestuur

dhr. drs. G. Noorman, Harderwijk, voorzitter	2025	*
dhr. J.C. Staring MSc AAG RBA, Leusden, secretaris	2022	*
dhr. mr. A.J. Ploegman B.ec., Ede, penningmeester	2023	*
dhr. B.M. Neelis MSc, Haarlem	2024	*
mw. drs. W.J. Dee CFA, Amersfoort	2024	*
dhr. drs. H.J. van Dijk, Amersfoort	2025	*

Correspondentieadres bestuur
Vereniging VSE, Postbus 499, 8000 AL Zwolle

Raad van toezicht

dhr. drs. A.R. Kramer, CFA, CAIA, Zuidwolde (Gr.)	2024	*
dhr. R.J. Möhlmann, Leusden	2024	
dhr. J. Siepeling, AAG CPE, Zoetermeer	2024	
dhr. dr. G. Suurmond, Rotterdam, voorzitter	2022	*
dhr. mr. F.P. Troost, Emmeloord	2024	

* Niet herbenoembaar.

Correspondentieadres Raad van Toezicht VSE
Raad van Toezicht VSE, Postbus 499, 8000 AL Zwolle

Bestuursbureau

Bureau management en –secretaris
dhr. R.R. Kooistra (Steunpunt Kerkenwerk)

Administrateurs

dhr. D. van Harten; uitkeringen en bijzondere financiële dossiers
dhr. G. van der Veen; financiële administratie

Kengetallen

(bedragen x € 1.000)

	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Kerkleden en predikanten						
Aantal zielen x 1.000, voor quotum (incl. zogenaamde fictieve zielen)	110	113	115	117	120	122
Aantal actieve predikanten per 31 dec.	205	213	221	232	236	246
Gemiddelde leeftijd predikanten	50,3	50,6	50,6	49,9	49,7	50,4
Aantal uitkeringen per 31 dec.						
ouderdom	147	136	124	113	103	95
ziekte	14	14	14	14	17	15
weduwen	41	42	44	45	41	40
Aantal uitkeringen predikanten	202	192	182	172	161	150
wezen	9	9	10	10	7	8
artikel 37	0	0	0	0	0	0
	211	201	192	182	168	158
Aantal uitkeringen predikanten ten opzichte van actieve predikanten	% 99	90	82	74	68	61
Financiële positie						
Toekomstige uitkeringen (*)	102.923	99.894	98.476	88.815	87.461	83.307
Reservering voor toekomstige uitkeringen	66.655	58.682	53.122	44.785	44.502	39.767
Dekkingspercentage (bij rekenrente 4%)	% 64,8	58,7	53,9	50,4	50,9	47,7
Streefdekkingspercentage	% 59,0	57,0	52,4	49,2	45,7	42,1
Tekort per ziel (bedrag x € 1)	€ 334	373	403	383	368	368
Baten en lasten						
Opbrengsten bijdragen	6.642	6.547	6.115	6.204	6.247	6.391
Opbrengsten beleggingen	6.384	3.817	6.547	-/- 1.930	2.011	2.327
Totaal opbrengsten	13.026	10.364	12.662	4.274	8.258	8.718
Uitkeringen	4.907	4.647	4.226	3.867	3.611	3.471
Bruto marge	8.119	5.717	8.436	407	4.647	5.247
Herkomst opbrengsten (in % van totaal opbrengsten):						
uit bijdragen kerken	% 51	63	48	145	76	73
uit opbrengst beleggingen	% 49	37	52	-/- 45	24	27
Uitkeringen in % bijdragen	% 38	71	69	62	58	54
Rendement (opgave belegger)	% 10,8	6,7	14,7	-/- 4,2	5,0	6,5
Quotum en indexering						
Quotum per ziel	€ 59,50	58,00	53,30	53,00	52,20	52,20
Indexering uitkeringen	% 0,65	1,01	0,3	0,78	0	0
Toegepaste korting op indexering	% 50	50	50	50	50	50

(*) Vanaf 2019 op basis van ervaringssterfte van specifieke doelgroep hoger opgeleiden.

Verslag van het bestuur

1. Inleiding

Onderweg naar de fusie!

Het jaar onzes Heren 2021 stond voor de VSE met name in het teken van de naderende fusie met de Nederlands Gereformeerde Kerken (NGK). Daarnaast hebben ook andere dossiers onze aandacht gehad. In dit jaarverslag vertellen wij u daar graag meer over.

Allereerst willen wij graag benadrukken dat wij erg dankbaar zijn dat ook in 2021 onze leden (de plaatselijke GKv-kerken) ons weer de middelen hebben gegeven om ons werk te kunnen doen. In de uitvoering van dat werk voelen wij ons bijzonder gesteund door de lidkerken.

In 2021 heeft het bestuur acht maal een reguliere vergadering gehad. Er zijn drie overleggen geweest met de Raad van Toezicht. De agenda's van al deze vergaderingen stonden zowel in het teken van de meer reguliere zaken van VSE als van de harmonisatie van de emeritaatsregeling met de NGK. In het kader van dat laatste is er intensief overleg geweest met de Nederlands Gereformeerde instelling Arbeidszaken (NGA) over de fusie. Ook zijn we tweemaal uitgenodigd bij het moderamen van de Generale Synode om toelichting te geven op het emeritaatsdossier inzake de fusie.

Covid-19

Ook in 2021 heeft Covid-19 impact gehad op ons functioneren als bestuur. Net als in 2020 hebben we het grootste deel van het jaar digitaal vergaderd. We zijn dankbaar dat dit niet heeft geleid tot vertraging op dossiers. Ook de Algemene Vergadering was dit jaar wederom in digitale vorm. Wij zijn dankbaar dat de vergadering goed mocht verlopen en dat de kerken ons wisten te vinden met vragen en opmerkingen.

Fusie met de NGK

De fusie met de NGK is inhoudelijk het grootste dossier geweest. In het kader van de fusiegesprekken met de NGK participeert VSE in één van de landelijke fusiewerkgroepen, namelijk de werkgroep die zich richt op de materiële regelingen voor predikanten. VSE is actief op het terrein van de harmonisatie van de emeritaatsvoorziening. De NGK-kerken hebben de oudedagsvoorziening voor hun predikanten op een heel andere wijze geregeld dan de GKv; zij hebben zich namelijk aangesloten bij Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW). Dit pensioenfonds heeft een andere regeling dan VSE. Ook betalen plaatselijke NGK-kerken, indien zij een eigen predikant hebben, zelf de pensioenpremie. De NGK kent dus niet de collectieve financiering zoals het GKv-kerkverband dat heeft. Tenslotte kent de NGK geen tekort uit het verleden; dat is wel het geval voor de GKv-kerkverband.

Begin 2021 hebben we met de NGA overeenstemming behaald over de uitgangspunten van een gezamenlijke emeritaatsvoorzieningen. Deze uitgangspunten zijn in de loop van 2021 geconcretiseerd.

- Voor de zomer hebben we overeenstemming behaald over de principes voor het bepalen en toebedelen van de tekorten die wij als GKv-kerken hebben op het vlak van emeritaat. Ook hebben we elkaar gevonden in de systematiek van de bijdrage vanuit de NGK voor de demping van extra kosten.
- In het najaar van 2021 zijn de voorstellen door een extern actuariael adviesbureau doorgerekend.
- Begin 2022 beoordelen VSE en NGA of het plan financieel draagbaar is voor de eigen achterbannen.

- In de tweede helft van 2022 willen we u middels regioavonden gedetailleerd bijpraten over de plannen en met u daarover in gesprek gaan.

Leningovereenkomsten tussen lidkerken en de VSE

Aan het bestuur wordt al enige tijd de vraag gesteld om met een regeling te komen om kerken de mogelijkheid te geven om meer vermogen te storten dan het jaarlijkse quotum. In deze behoefte is voorzien; de kerken hebben de mogelijkheid om in dat kader een leenovereenkomst met VSE aan te gaan. Het bedrag dat aan VSE wordt geleend komt in mindering op het jaarlijkse quotum. VSE verwacht op deze manier het tekort sneller in te halen; voor de kerken is de rente aantrekkelijk. In 2020 en 2021 zijn 8 leningen verstrekt door kerken aan VSE voor een totaalbedrag van € 780.000.

Wij brengen deze mogelijkheid graag bij u onder de aandacht. Wij roepen kerken op om te onderzoeken of er vrije middelen zijn die – tegen een rente- beschikbaar kunnen worden gesteld aan VSE. Uiteraard zijn wij graag bereid om hierover in overleg te treden en vragen te beantwoorden.

Introductie dashboard

Het bestuur van VSE heeft behoefte aan een integraal overzicht waarin de belangrijkste financiële en niet-financiële ontwikkelingen zijn opgenomen, alsmede de belangrijkste strategische dossiers en hun status. Dit heeft geresulteerd in het ontwikkelen van een dashboard. Dit dashboard is in 2021 afgerond. Inmiddels is het dashboard operationeel en heeft het een plaats tijdens de periodieke bestuursvergaderingen.

Oude WAZ-casussen

Een beperkt aantal arbeidsongeschikte predikanten vallen onder de Wet Arbeidsongeschiktheidsverzekering Zelfstandigen (WAZ). In 2021 bleek dat het UWV van plan was om de uitkering bij één arbeidsongeschikte predikant te verlagen, waardoor de aanvulling vanuit de VSE omhoog zou moeten. Dit zou ook een precedent scheppen voor de overige arbeidsongeschikte predikanten die nog onder de WAZ vallen. Met behulp van een extern adviseur heeft de VSE het UWV weten te overtuigen dat de VSE-uitkering geen inkomsten uit werk zijn, maar een uitkering wegens ziekte. Het UWV heeft daarop het besluit teruggedraaid.

Herziening uitkeringsreglement

Het uitkeringsreglement is in 2021 niet aangepast.

Financiële resultaten

Zoals aangegeven, gaven de lidkerken aan VSE de middelen om het werk te doen. Een deel van deze middelen kon worden toegevoegd aan het belegd vermogen. Dit vermogen heeft in 2021 een groei laten zien van € 8.164 ($\times \in 1.000$) (per eind 2021 bedroeg het vermogen € 66.651 ($\times \in 1.000$)). Deze groei is, naast de inbreng van additionele middelen, tevens te danken aan het behaalde rendement (10,8 %). Met deze vermogenstoename kwam het dekkingspercentage eind 2021 op 64,8 %. Ook op dit terrein kijken wij met grote dankbaarheid terug.

Indexatie en quotum

Naar aanleiding van het inflatiecijfer en de stand van het dekkingspercentage is, conform het vastgestelde beleid, besloten om de uitkeringen te verhogen met de helft van de inflatie. Ook is het quotum verhoogd conform het beleid met het inflatiecijfer en een extra verhoging van € 0,75.

Verhoging AOW-leeftijd

Het bestuur blijft de ontwikkeling van de AOW-leeftijd volgen. In 2021 is bekend geworden dat voor het kalenderjaar 2027 de AOW-leeftijd van 67 jaar gehandhaafd blijft.

Wet Bestuur Toezicht Rechtspersonen

Als vereniging valt VSE onder de Wet Bestuur Toezicht Rechtspersonen (WBTR), die op 1 juli 2021 is ingegaan. Het doel van de nieuwe wetgeving is het verbeteren van de kwaliteit van bestuur en toezicht bij stichtingen, verenigingen en coöperaties.

Artikel 37: Bijzondere gevallen

In 2021 heeft het bestuur een discretionair besluit genomen om voor een specifieke situatie af te wijken van het uitkeringsreglement; de achtergrond van dit besluit is dat het reglement voor een specifieke predikant tot een zeer onredelijke situatie zou leiden (verliezen van fictieve ambtsjaren). In het traject om te komen tot dit bestuursbesluit is conform artikel 37 van het uitkeringsreglement goedkeuring gevraagd- en gekregen- van de Raad van Toezicht.

Overigens waren deze fictieve ambtsjaren al opgenomen in de administratie; er is derhalve geen sprake van een negatief effect op de voorziening.

Herverkiezing bestuursleden

Tijdens de Algemene Vergadering van 2021 zijn Gerrit Noorman en Herman van Dijk herkozen als bestuurslid. Wij zijn zeer blij en dankbaar dat Gerrit en Herman verbonden blijven aan de VSE.

Het bestuur is daarnaast op zoek naar een bestuurslid met juridische expertise en met actuariële expertise. In 2022 zal Hans Staring, als gevolg van het aflopen van de 2e bestuurstermijn, aftreden als bestuurslid.

Als bestuur kunnen we niet zonder de kwaliteiten en de inzet van David van Harten, Ruurd Kooistra en Gert van der Veen. Hun bureau-ondersteuning zorgt dat VSE als een krachtige en professionele organisatie functioneert. Wij zijn hen wederom erg dankbaar voor hun geweldige inzet, kundige adviezen en de fijne samenwerking.

Reguliere zaken

Naast alle bovengenoemde bijzondere zaken heeft het bestuur zich met de volgende zaken regelmatig beziggehouden:

- toekenning/vaststelling uitkering wegens leeftijd;
- toekenning/vaststelling uitkering wegens arbeidsongeschiktheid;
- toekenning/vaststelling weduwe- en wezenuitkering;
- slapersregistratie en toekenning/vaststelling slapersuitkering;
- financiële situatie en ontwikkeling beleggingen.

Raad van Toezicht (RvT)

Met de RvT heeft het bestuur vergaderd over onderwerpen als:

- fusie met NGK;
- financiële situatie/processen;
- meerjaren beleidsplan;
- overige onderwerpen waarvoor instemming/advies van de Raad van Toezicht noodzakelijk en/of gewenst is.

2. Zorg bij arbeidsongeschiktheid predikanten

VSE verstrekt aan de kerken een uitkering, wanneer de aan hen verbonden predikant langer dan een jaar arbeidsongeschikt is. Het onderzoek naar arbeidsongeschiktheid vindt plaats door een door VSE te benoemen verzekeringsgeneeskundige en arbeidsdeskundige als de predikant arbeidsongeschikt is geworden voor 1 juli 2004. Dit onderzoek wordt voor arbeidsongeschiktheid in de periode 2004 - 2009 gedaan in opdracht van ASR en tot en met 31 december 2015 door Aegon. VSE neemt in alle gevallen vervolgens een beslissing over de (mate van) arbeidsongeschiktheid, volgend het advies van de genoemde deskundigen. Als er sprake is van arbeidsongeschiktheid na 1 juli 2009 vindt er in het eerste jaar een actieve begeleiding van de predikant plaats vanuit SKW gericht op re-integratie dan wel oplossing van bovenkomende problemen. Daardoor is de duur van de arbeidsongeschiktheid aanzienlijk afgenomen. Periodiek vinden ook herbeoordelingen plaats. Vanwege de ervaringen met de re-integratie van predikanten en de te betalen verzekeringspremie is besloten om vanaf 1 januari 2015 de dekking van de uitkeringen wegens arbeidsongeschiktheid in eigen beheer te nemen. Het ziekteverloop wordt via het Steunpunt Kerkenwerk nauwkeurig gevolgd. Op basis hiervan is er geen reden om tot herverzekering van het risico over te gaan. VSE heeft als beleid om de keuze arbeidsongeschiktheid niet te herverzekeren periodiek te toetsen.

Op 31 december 2021 waren 14 predikanten (eind 2020: 14) langer dan een jaar arbeidsongeschikt. Van deze predikanten komen er 12 rechtstreeks ten laste van VSE en twee predikanten zijn herverzekerd bij Aegon.

3. Leden-kerken en predikanten

Het aantal leden van de vereniging was in 2021 257, in 2020 was dit 258. De afname komt door samenvoeging van Dokkum en Driesum.

Het aantal predikanten in actieve dienst bedroeg aan het eind van het verslagjaar 205 (2020: 213), waaronder 46 in deeltijd. Van de 205 predikanten zijn 203 gemeentepredikanten en 2 predikanten met een bijzonder ambt.

Het verloop laat zich als volgt weergeven:

Stand gemeentepredikanten per 1-1-2021	210
Nieuwe predikanten	7
Gemeente na losmaking	1
Gemeente na bijzonder ambt	2
Emeritaat wegens leeftijd	- 9
Predikant losgemaakt	- 2
Predikant loondienst	- 3
Gewezen predikant	- 3
Stand per 31-12-2021	203

Stand predikanten met een bijzonder ambt:

Stand 1-1-2021	3
Predikant bijzonder ambt	- 1
Stand 31-12-2021	2

(Het totaal aantal FTE's van beide groepen predikanten is 183,95)

Het verloop van losgemaakte, wel actieve, predikanten is:

Stand per 1-1-2021	1
Weer gemeentepredikant	- 1
Losgemaakt	2
Stand per 31-12-2021	2

Predikanten die niet opbouwen (slapers):

Predikanten in loondienst (bij de TUK of elders) of verbonden aan een zusterkerk

Stand 1-1-2021	28
Predikant in loondienst	3
Stand 31-12-2021	31

Gewezen predikanten (slapers):

Stand 1-1-2021	56
Gewezen predikanten	3
Uitkering wegens leeftijd	-2
Stand 31-12-2021	57

Ex-echtgenoten (slapers):

Stand 1-1-2021	12
Gescheiden	2
Uitkering wegens leeftijd	-1
Stand 31-12-2021	13

De gemiddelde leeftijd van de predikanten in actieve dienst bedroeg eind 2021: 50,3 jaar (2020 50,6 jaar).

Begin 2021 waren twee bijzondere overeenkomsten van kracht voor predikanten (1,3 FTE); eind 2021 betreft het nog één overeenkomst (0,3 FTE). Bijzondere overeenkomsten worden gesloten voor predikanten met bijzondere werkzaamheden, zoals evangelisatie/-dovenpastoraat. De bijdrage van deze kerken wordt bepaald op basis van een aantal fictieve zielen (250 zielen).

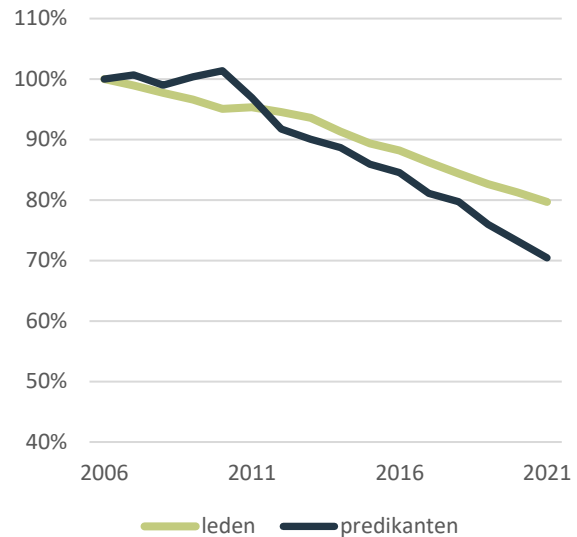
In bijgaande grafiek is het verloop van het aantal (fictieve) zielen en het aantal actieve predikanten over de afgelopen jaren weergegeven.

In 2006 werd betaald door 125.904 kerkleden en voor 12.908 fictieve leden voor bijzondere overeenkomsten.

In 2021 was dit 110.296 kerkleden en 325 fictieve leden. Voor zendings-/missionaire predikanten wordt eigenlijk geen emeritaatovereenkomst meer aangegaan met VSE.

In de afgelopen 15 jaar is het aantal betalende (fictieve) leden voor de VSE met ongeveer 20 % afgenomen, terwijl het aantal actieve predikanten met zo'n 30% is gedaald.

**Verhouding afname
aantal leden en predikanten**
(jaar 2006=100%)

4. Financieel beleid

Uitkeringen

Het totaal van de uitkeringen bedroeg € 4.907 duizend (2020: € 4.647 duizend).

In een periode van 10 jaar is het aantal uitkeringen met 57% gestegen. Dit mocht op basis van de gegevens van de predikanten van de kerken in de afgelopen jaren ook verwacht worden.

Indexering

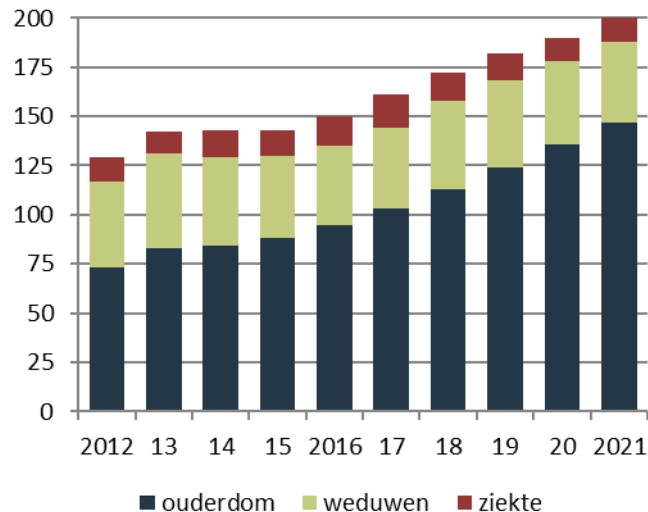
De indexatie is conform het staande beleid om de helft van de inflatie op basis van de het CBS-consumenten-prijnsindexcijfer (CPI) toe te kennen, als het dekkingspercentage van VSE gelijk of hoger is dan de 5-jaren prognose in het meerjarig beleidsplan.

Deze methodiek is voor 5 jaar vastgesteld waarbij het dekkingspercentage over de jaren 2015-2019 kan leiden tot indexering per 1 januari van de jaren 2017 tot en met 2021. Deze methodiek is later verlengd voor de volgende periode 2022 tot en met 2026.

Uitgaande van dezelfde rekenwijze als de vorige jaarrekening, 4% rekenrente, steeg het dekkingspercentage eind 2020 naar 58,7 %. Het streefdekkingspercentage voor 2020 was 57%.

Dat betekent dat er sprake kan zijn van indexering per 1 januari 2022. Het CBS-consumenten-prijnsindexcijfer over de periode april 2020-april 2021 was 1,53 %. Derhalve heeft de algemene vergadering van juni 2021 besloten om indexatie van 0,77 % per 1 januari 2022 op de ingegane uitkeringen toe te passen.

Aantal uitkeringen einde van het jaar

Omdat de inflatie over de periode april 2019-april 2020 1,3 % was, was eerder afgesproken om per 1 januari 2021 een indexatie van 0,65 % toe te kennen.

Regeling

Vanaf 2014 is de emeriteringsleeftijd gelijkgesteld aan de AOW-leeftijd. Volgens het besluit van de Algemene Ledenvergadering van 4 februari 2015 is vanaf 2015 het uitkeringsreglement aangepast. Per 1 januari 2015 wordt VSE-B20-solidair (traktementen GKv schaal B20) toegepast. De franchise wordt bepaald op basis van 10/7 maal de zelfstandige AOW: € 15.583 in 2021.

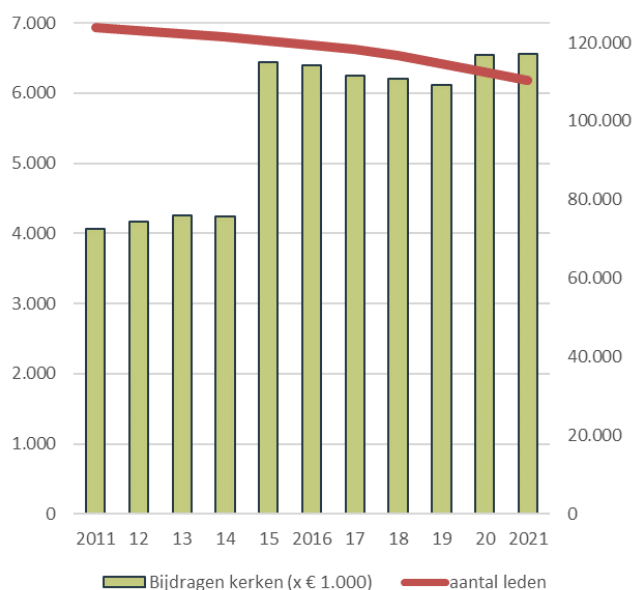
In 2019 is een nationaal akkoord bereikt rond een nieuw pensioenstelsel. In de eerste jaren zal de AOW-leeftijd minder sterk stijgen dan eerst de bedoeling was. Voor de jaren 2020 en 2021 is de AOW-leeftijd bevroren op 66 jaar en 4 maanden. Tussen 2022 en 2024 zal de AOW-leeftijd geleidelijk oplopen naar 67 jaar. Vanaf 2025 zal de AOW-leeftijd stijgen met 8 maanden voor iedere 12 maanden stijging van de levensverwachting. In 2025 t/m 2027 wordt het 67 jaar.

Quotum

Het quotum is vanaf 2015 gebaseerd op de toekomstige uitkeringen met een opslag om de tekorten uit het verleden in 25 jaar weg te werken. Op de Algemene Vergadering van 19 juni 2019 is besloten om te streven het resterende tekort in 15 jaar af te financieren. Voor 2021 werd het quotum vastgesteld op Eur. 59,50 per kerklid, in 2020 was dit Eur. 58.

Voor de vier jaren vanaf 2020 wordt het quotum jaarlijks verhoogd met Eur. 0,75 en met het afgeleide consumentenprijsindexcijfer (CPI) over de periode april-april van het jaar ervoor. In 2022 is het quotum Eur. 61,20 per kerklid: Eur. 59,50 + Eur. 0,75, verhoogd met 1,53 %.

Het aantal 'zielen' van de gezamenlijke kerken daalt gestaag; van (afgerond) 112.500 in 2020 naar 110.300 in 2021. Hierdoor dalen ook de inkomsten ten opzichte van eerdere jaren. De stijging van de bijdragen in 2021 komt voornamelijk door een sterkere verhoging van het quotum in 2021.

Bijdragen kerken t.o.v. aantal leden

5. Beleggingen

Het jaar 2021 was een heel mooi beleggingsjaar. Het netto beleggingsresultaat was 10,8%. Het belegd vermogen is in 2021 toegenomen met € 8.124.328, waarvan er gedurende het jaar 2021 € 1.800.000 cash aan het belegd vermogen is toegevoegd.

De beleggingen zijn uitbesteed aan een vermogensbeheerder. Hieronder treft u onder de kopjes Financiële markten en Beleggingsbeleid een beknopt verlag van de vermogensbeheerder (terugblik); wanneer er in de wij vorm gesproken wordt dan heeft dit betrekking op de vermogensbeheerder.

Financiële markten

Het jaar 2021 was een jaar waarin de belegger die bereid was beleggingsrisico te nemen, goed werd beloond. Risicodragende beleggingen als aandelen, onroerend goed en ook grondstoffen boden uitstekende rendementen. Risicomijdende beleggingen zoals geldmarktfondsen en obligaties bleven daar ver bij achter. De veiligste categorieën, zoals staatsobligaties en bedrijfsobligaties van hoge kwaliteit leverden zelfs een negatief rendement voor de belegger.

Voor de Nederlandse belegger, die rekent vanuit de euro, kregen Noord-Amerikaanse beleggingen nog een extra steun in de rug van de stijging van de Amerikaanse dollar met 6,9%. Het totale rendement op Noord-Amerikaanse aandelen, dus koersstijging, dividend en dollarstijging meegerekend, kwam over het hele jaar uit op 35,8%. Ook beleggers in Europese aandelen deden goede zaken, met een marktrendement van 25,1%. Andere regio's bleven daarbij achter. Aandelen uit de ontwikkelde landen in Azië boden 10,2% rendement, en aandelen uit opkomende landen boden de belegger in 2021 slechts 4,6%. Een belangrijke factor daarbij was het achterblijven van de Chinese aandelenmarkt.

Aan de andere kant was het een matig jaar voor obligatiebeleggers. Staatsleningen van landen in de eurozone leverden een negatief rendement van 3,5%. Bedrijfsobligaties van bedrijven van hoge kwaliteit uit de eurozone deden het slechts marginaal beter met een verlies van 1,7%. Hoogrentende bedrijfsobligaties (wereldwijd) boden een positief rendement van 8,9%. Door de goede economie kregen beleggers steeds meer vertrouwen in de soliditeit van deze bedrijven. De hogere rente op deze obligaties trok beleggers aan, en dreef de koersen op.

Beleggingsbeleid

Het beleggingsbeleid van VSE heeft als doelstelling een zo hoog mogelijk rendement te behalen met inachtneming van de eisen ten aanzien van duurzaam beleggen, het risicoprofiel en de beleggingsrestricties. De beleggingsfondsen waarin VSE belegt, zijn zowel indexvolgende (passieve) fondsen als actief beheerde fondsen.

We begonnen het jaar met een licht overwogen positie in aandelen. Door het stijgen van de aandelenkoersen in de loop van het jaar nam het gewicht van aandelen in de portefeuille geleidelijk toe. Om toch de gewenste licht overwogen positie te behouden, namen we gedurende het jaar met regelmaat winst op een deel van de aandelenportefeuille. De opbrengst werd herbelegd in obligaties. Daarmee brachten we steeds de verdeling van de portefeuille weer terug naar de uitgangspositie.

Ook de extra bedragen die in de loop van het jaar aan de portefeuille werden toegevoegd, werden belegd met het oog op het handhaven van de gewenste licht overwogen positie in aandelen.

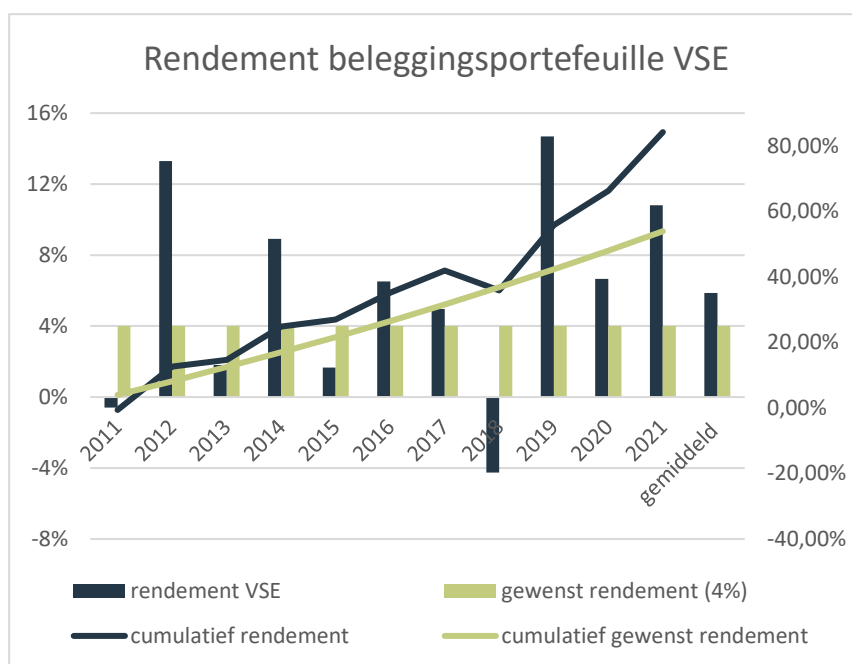
Binnen het obligatiedeel van de portefeuille verkochten we in april een deel van de beleggingen in obligaties van opkomende landen. Het vrijkomende geld werd herbelegd in bedrijfsobligaties van Europese bedrijven van hoge kredietkwaliteit. Binnen het aandelendeel van de portefeuille hadden we gedurende het gehele jaar een relatief grote positie in aandelen van kleine ondernemingen (small-caps).

Beleggingsresultaat

In 2021 behaalden de aandelenbeleggingen een positief rendement. Aandelen uit ontwikkelde landen behaalden dit jaar een rendement van 32,7% en aandelen uit opkomende landen 4,1%. In de categorie obligaties behaalden alleen high yield obligaties een positief rendement (2,6%). Staatsobligaties behaalden een rendement van -3,5%, bedrijfsobligaties -1,2% en obligaties uit opkomende landen -3,3%. Na kosten resulteerde dit in het netto positieve rendement van 10,8%.

Het rendement van de vergelijkingsmaatstaf (of benchmark) was in 2021 10,2%. Hiermee was het rendement van de portefeuille dus 0,6% hoger dan dat van de benchmark.

Over de periode vanaf 2011 fluctueren de rendementen van de portefeuille van jaar tot jaar nogal sterk. Dit is een beeld dat past bij het huidige beleggingsprofiel, door te beleggen nemen wij meer risico ten opzichte van het aanhouden van spaargeld, hierbij hebben we een kans op hoger rendement.

De verdeling van het belegd vermogen over de verschillende beleggingscategorieën was per 31 december 2021 als volgt:

Vermogenscategorie	Vermogensverdeling per categorie		Minimum	Strategisch	Maximum
	€	%			
Liquiditeiten en Obligaties IG	29.598.697	44,4%	40,0%	52,5%	65,0%
Liquiditeiten	217.385	0,3%	0,0%	7,5%	15,0%
Staatsobligaties	13.962.673	20,9%	20,0%	25,0%	30,0%
Bedrijfsobligaties	15.418.639	23,1%	20,0%	25,0%	30,0%
Obligaties High Yield	3.453.137	5,2%	0,0%	7,5%	15,0%
Obligaties Opkomende landen	1.225.192	1,8%	0,0%	0,0%	15,0%
Aandelen	32.374.241	48,6%	35,0%	45,0%	55,0%
Ontwikkelde landen	27.385.398	41,1%	30,0%	40,0%	50,0%
Opkomende landen	4.988.843	7,5%	5,0%	7,5%	10,0%
Portefeuille	66.651.267	100,0%			

Bron: vermogensrapportage Van Lanschot

Duurzaamheid

VSE kiest bewust voor duurzaam beheer van het vermogen en conformeert zich aan de tien principes van de UN Global Compact. Tevens dient de vermogensbeheerder de Principles for Responsible Investment te hebben ondertekend en aandacht te hebben voor de Sustainable Development Goals. Bij de invulling van het duurzame beleggingsbeleid mag niet worden

belegd in ondernemingen die betrokken zijn bij de productie van controversiële wapens, adult entertainment en kinderarbeid. De vermogensbeheerder heeft de Principles for Responsible Investment ondertekend in 2009. Ook bij alle beleggingsfondsen waarin VSE belegt, heeft de betreffende fondsbeheerder de Principles ondertekend. De vermogensbeheerder conformeert zich tevens aan de tien principes van de UN Global Compact. De vermogensbeheerder neemt ESG-aspecten nadrukkelijk mee in het beleggingsbeleid, zowel bij het beheer van portefeuilles en beleggingsfondsen, als bij de selectie van externe fondsbeheerders en externe beleggingsfondsen. Het ESG-beleid van de vermogensbeheerder is gebaseerd op drie pijlers: uitsluiting van bepaalde activiteiten en gedragingen; actief aandeelhouderschap om bedrijven en fondsbeheerders aan te spreken op hun sociale, milieu- en maatschappelijke prestaties; het invullen van portefeuilles met bedrijven die vooroplopen in duurzaamheid.

Vermogensbeheerder

Zoals gebruikelijk hebben we in 2021 verschillende keren met de vermogensbeheerder gesproken. Tijdens deze ontmoetingen wordt er door de beheerder een toelichting gegeven bij het gevoerde beleggingsbeleid. De totale kosten (directe en indirecte kosten) van het vermogensbeheer waren in 2021 0,6%.

Eind 2021 hebben we een verlaging van de directe kosten kunnen afspreken door middel van een korting op de beheervergoeding van huisfondsen van de vermogensbeheerder. In 2021 is de evaluatie van de vermogensbeheerder opnieuw positief geweest.

Klankbordgroep

Enkele jaren geleden is de klankbordgroep beleggingen geïnstalleerd om het bestuur - gezien de toenemende omvang van het te beleggen vermogen - van aanvullend beleggingsadvies te voorzien. Ook in 2021 is de klantbordgroep bij elkaar geweest om verschillende belegging gerelateerde onderwerpen met een delegatie van het bestuur te bespreken. Het bestuur is erg blij met het bestaan van deze klankbordgroep.

Risicomanagement

Enige tijd geleden zijn we begonnen met het ontwikkelen van een risicodashboard waarop de belangrijke kerngetallen en gegevens van VSE worden weergegeven. Denk hierbij aan de (ontwikkeling van) de verplichtingen, het vermogen, de afgedragen quota, het aantal predikanten en emeriti etc. Inmiddels heeft dit dashboard een zodanige ontwikkeling doorgemaakt dat het een mooi inzicht geeft aan het bestuur en de RvT.

6. Jaarrekening 2021

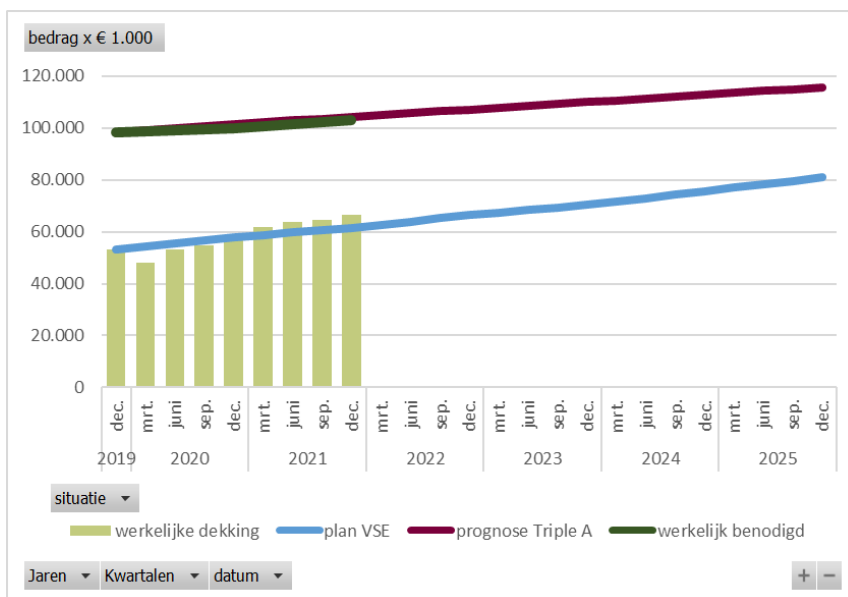
De jaarrekening 2021 met de hierbij door WITH Accountants B.V. afgegeven controleverklaring is in dit rapport opgenomen. Tevens is ter informatie de begroting 2022 toegevoegd.

Vanaf 2019 zijn de toekomstige uitkeringen o.a. berekend op basis van een rekenrente van 4%, op de traktementen volgens de SKW-regeling, de ervaringssterfte van de specifieke doelgroep hoger opgeleiden en de verhoging van de AOW-leeftijd conform de huidige wetgeving. Uitgaande van deze rekenwijze steeg de voorziening voor toekomstige uitkeringen met € 3 miljoen naar € 102,9 miljoen per 31 december 2021.

De reservering voor toekomstige uitkeringen steeg in 2021 van € 58,7 miljoen naar € 66,7 miljoen. Bij de gehanteerde grondslag is het dekkingspercentage gestegen van 58,7 % naar 64,8 %. Het dekkingspercentage is hierbij gedefinieerd als de verhouding tussen enerzijds de waarde van de reservering voor toekomstige uitkeringen en anderzijds de waarde van de toekomstige uitkeringen.

Nadat in 2014 een beleid is geformuleerd om binnen 25 jaar het dekkingspercentage te realiseren van 100% is dit in 2019 bijgesteld: het is nu gericht op het binnen 15 jaar te realiseren. Hierbij is voor deze jaren het volgende streefschema opgesteld:

eind 2020	57%
eind 2021	59%
eind 2022	62%
eind 2023	64%
eind 2024	67%.

Grafiek uit dashboard: gewenst- en werkelijk verloop dekkingspercentage

7. Governance

Ook in 2021 heeft het bestuur verantwoording afgelegd over zijn beleid en de dagelijkse operatie. Dit gebeurde in de vorm van de afgesproken rapportages en in de reguliere vergaderingen. Aan door de Raad van Toezicht gegeven adviespunten is door het bestuur opvolging gegeven.

8. Beleid 2022 en verder

Het jaar 2022 zal – net als 2021 - met name in het teken staan van de fusiegesprekken met de NGK.

Begin 2022 beoordelen VSE en NGA of de uitgewerkte en extern doorgerekende voorstellen financieel draagbaar zijn voor de eigen achterbannen. In de tweede helft van 2022 hebben wij het plan om middels regioavonden de leden gedetailleerder bij te praten over deze voorstellen en er met elkaar over in gesprek te gaan.

Wat betreft de te verwachten beleggingsresultaten zijn wij minder positief gestemd. De seinen van onze interne en externe beleggingsdeskundigen staan op dit terrein in 2022 tenminste op oranje.

9. Slot

Het bestuur kijkt dankbaar terug op 2021. Het was een zeer intensief jaar waarin wij voortgang mochten zien in de fusiebesprekingen met de NGK. Meerdere bestuurs- en bureauleden hebben wekelijks veel tijd besteed aan de fusieplannen. We zijn dankbaar dat we de energie hiervoor van de Here kregen.

Er is daarnaast veel regulier werk verricht. De goede samenwerking binnen het bestuur en tussen het bestuur en het bureau en de Raad van Toezicht heeft hieraan een duidelijke en positieve bijdrage geleverd. Ook hebben wij in 2021 de goede band met onze leden, namelijk

de plaatselijke kerken, weer ervaren. Wij zijn dankbaar dat de Algemene Vergadering wederom in digitale vorm door kon gaan; hopelijk kunnen wij elkaar in 2022 weer 'in levende lijve' zien.

Aan alle verplichtingen is voldaan en het vermogen is toegenomen met € 7.973 (x € 1.000). Zowel de quota als het zeer goede rendement droegen bij aan deze toename van het vermogen in 2021.

Met zijn werk wil het bestuur de leden blijven dienen met het vervullen van de zorgplicht voor hun (geëmeriteerde) predikanten. Wij danken God dat Hij ons energie en middelen gaf voor al het werk dat wij in 2021 mochten verrichten. Wij bidden om Zijn onmisbare zegen voor het komende jaar; een jaar waarin wij DV met concrete harmonisatievoorstellen naar u toe willen komen

In Christus verbonden.

Vereniging VSE

G. Noorman, voorzitter bestuur

J.C. Staring, secretaris bestuur

Mei 2022

Jaarrekening 2021

Grondslagen voor de financiële verslaggeving

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de door het bestuur gekozen en beschreven grondslagen, zoals uiteengezet in de hierna opgenomen toelichting.

De algemene grondslag voor de waardering van activa en passiva, alsmede voor de bepaling van het resultaat, is de verkrijgings-/ of vervaardigingsprijs. Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen voor de nominale waarde.

Statutaire doelstelling

De vereniging heeft ten doel onder bij uitkeringsreglement te bepalen voorwaarden aan of namens haar leden uitkeringen te verstrekken ten behoeve van de inkomensvoorziening van personen, die als predikant verbonden zijn of verbonden zijn geweest aan kerken die lid zijn van de vereniging, alsmede uitkeringen ten behoeve van de weduwen, ex-echtgenoten en/of wezen van deze personen, alsmede alles te doen wat met dit doel in direct verband staat, voor zover de middelen van de vereniging dit toelaten.

Continuïteitsveronderstelling

Er is thans sprake van een dekkingspercentage van VSE gelijk aan 64,8 %. Het dekkingspercentage is hierbij gedefinieerd als de verhouding tussen enerzijds de waarde van de reservering voor toekomstige uitkeringen en anderzijds de waarde van de toekomstige uitkeringen.

VSE is een vereveningsorgaan waarbij uitkeringen aan kerken niet kunnen worden gegarandeerd. Op alle uitkeringen, zoals bedoeld in het uitkeringsreglement, bestaat geen recht tegenover de VSE.

Derhalve is – in overeenstemming met de grondslagen voor de waardering van activa en passiva van VSE – geen voorziening opgenomen in de balans. De kosten uit hoofde van deze toekomstige uitkeringen worden in het jaar van uitkering ten laste van de resultatenrekening gebracht.

Ondanks het lage dekkingspercentage is de jaarrekening opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling.

Schattingen

Bij het opstellen van de jaarrekening dient het bestuur van de vereniging overeenkomstig algemeen aanvaarde grondslagen voor de financiële verslaggeving bepaalde schattingen en veronderstellingen te doen die mede bepalend zijn voor de opgenomen bedragen. De feitelijke resultaten kunnen van deze schattingen afwijken.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Financiële vaste activa

De beleggingen in vastrentende fondsen en aandelen worden gewaardeerd op de beurswaarde.

De indeling van de beleggingen volgt zoveel mogelijk de rapportages van de belegger.

Eventuele voor- en nadelen bij verkoop, uitloting en aflossingen van vastrentende fondsen en aandelen, evenals de uitkomst van de herwaardering van vastrentende fondsen en aandelen, komen ten gunste c.q. ten laste van het resultaat.

De overige financiële vaste activa worden opgenomen tegen nominale waarde, voor zover noodzakelijk onder aftrek van een voorziening voor het risico van oninbaarheid.

Vorderingen

De vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde, voor zover noodzakelijk onder aftrek van een individueel bepaalde voorziening wegens vermoedelijke oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de vereniging en zijn opgenomen tegen de nominale waarde.

Reserve voor toekomstige uitkeringen

De reserve voor toekomstige uitkeringen conform de statutaire doelstelling kan worden beschouwd als bestemmingsreserve.

Voorzieningen

Voor de mogelijk in de toekomst te betalen uitkeringen aan predikanten die per balansdatum ziek of arbeidsongeschikt zijn en waarvan de (toekomstige) uitkeringen niet (her)verzekerd zijn, wordt geen voorziening opgenomen, aangezien een kans bestaat dat de predikant volledig of deels herstelt. Voor zover de vereniging een bedrag ontvangt van een (her)verzekeraar voor de afkoop van een verplichting inzake een ingegane arbeidsongeschiktheidsverzekering, wordt deze vanwege hetzelfde argument niet gereserveerd/voorzien in de balans, maar direct ten gunste van het resultaat gebracht.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden worden opgenomen tegen de reële waarde, zijnde de nominale waarde hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten van diensten in het boekjaar enerzijds en de (aan die baten gerelateerde) lasten anderzijds.

Baten worden slechts verantwoord voor zover zij op de balansdatum zijn verwezenlijkt. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen, indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Rentebaten en -lasten

Dit betreft de op de verslagperiode betrekking hebbende van derden ontvangen (te ontvangen) en aan derden betaalde (te betalen) intrest.

Balans per 31 december 2021

(na voorstel resultaatbestemming)

(bedragen x € 1.000)

31-12-2021

31-12-2020

Activa

Vaste activa

Financiële vaste activa

Beleggingen

Aandelen	32.374	26.857
Vastrentend opkomende landen	4.679	5.819
Vastrentende fondsen	29.381	25.628
Vermogensbeheerrekening	217	183
	66.651	58.487

Leningen aan kerken

13

19

Vlottende activa

Vorderingen

Kerken/leden	4	-
Dividendbelasting	26	12
	30	12

Liquide middelen

794

750

67.488

59.268

(bedragen x € 1.000)

31-12-2021**31-12-2020****Passiva****Eigen Vermogen**Reserve voor toekomstige
uitkeringen**66.655****58.682****Langlopende schulden**

Leningen van plaatselijke kerken

670**495****Kortlopende schulden**

Uitkeringen

-

-

Aflossing leningen plaatselijke kerken

39

27

Overige schulden

124

64

163**91**

67.488

59.268

Staat van baten en lasten over 2021

(bedragen x € 1.000)	begroting 2021	2021	2020
Baten			
Bijdragen van kerken (a)	6.602	6.642	6.547
Resultaten op beleggingen (via vermogensbeheerder)			
Resultaten aandelen		7.060	2.653
Resultaten vastrentend opkomend.landen		-/- 3	223
Resultaten vastrentende fondsen		-/- 672	944
Resultaat vermogensbeheerrekening		-/- 1	-/- 3
Totaal resultaat beleggingen	1.970	6.384	3.817
Rente leningen kerken	1	-	-
Opbrengsten beleggingen (b)	1.971	6.384	3.817
Totaal opbrengsten (a+b)	8.573	13.026	10.364
Rente banken	-	-/- 1	-
Uitkeringen herverzekeraar	105	61	118
	8.678	13.086	10.482
Lasten			
Uitkeringen aan kerken	4.668	4.907	4.647
Algemene kosten	262	206	275
	4.930	5.113	4.922
Beschikbaar voor toevoeging aan de reservering voor toekomstige uitkeringen	3.748	7.973	5.560

Toelichting op de balans per 31 december 2021

(bedragen x € 1.000)	31-12-2021	31-12-2020
Vaste activa		
Financiële vaste activa		
Beleggingen		
<i>Aandelen</i>		
Beurswaarde per 1 januari	26.857	21.449
Saldo van aan- en verkopen *)	-/- 1.446	-/- 2.797
	25.411	24.246
Koersresultaat	6.963	2.611
Beurswaarde per 31 december	32.374	26.857
<i>Vastrentend opkomende landen / high yield</i>		
Beurswaarde per 1 januari	5.819	3.681
Saldo van aan- en verkopen *)	-/- 1.147	1.914
	4.672	5.595
Koersresultaat	7	224
Beurswaarde per 31 december	4.679	5.819
<i>Vastrentende fondsen</i>		
Beurswaarde per 1 januari	25.628	25.506
Saldo van aan- en verkopen *)	4.358	-/- 664
	29.986	24.842
Koersresultaat	-/- 605	786
Beurswaarde per 31 december	29.381	25.628
<i>Vermogensbeheerrekening</i>		
Waarde per 1 januari	183	1.780
Saldo mutaties	34	-/- 1.593
	217	187
Koersresultaat	-	-/- 4
Waarde per 31 december	217	183
Dit bedrag is het saldo op een vermogensbeheerrekening bij Van Lanschot Private Office.		
Totaal bij vermogensbeheerder	66.651	58.487

Percentage verdeling beleggingen

aandelen	49%	46%
vastrentend opkomende landen / high yield	7%	10%
vastrentende fondsen	44%	44%
vermogensbeheerrekening	-%	-%
	100%	100%

*) Het saldo van aan- en verkopen betreft herbeleggingen en bedragen van de vermogensbeheerrekening.

	31-12-2021	31-12-2020
Leningen aan kerken		
Saldo per 1 januari	19	25
Aflossingen	-/- 6	-/- 6
Saldo per 31 december	13	19

De leningen aan de kerken worden gewaardeerd op basis van nominale waarde. Ze zijn verstrekt onder hypothecair verband. Het rentepercentage van de leningen wordt telkens voor vijf jaar vastgesteld en afgeleid van de geldende marktrente. De aflossing op de leningen vindt per halfjaar achteraf plaats. Er is nog een lening aan één kerk, welke in 2023 geheel zal zijn afgelost.

Flottende activa

	31-12-2021	31-12-2020
Vorderingen		
Ledenbijdragen	2	-
Overige vorderingen	2	-
	4	-
Dividendbelasting	26	12

Dit betreft terug te ontvangen dividendbelasting voor rechtspersonen met vrijstelling van vennootschapsbelasting.

Eventuele vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan een jaar.

Liquide middelen

Spaarrekeningen	675	96
Betaalrekeningen	119	654
	794	750

De liquide middelen zijn direct opeisbaar.

(bedragen x € 1.000)

31-12-2021

31-12-2020

Eigen Vermogen**Reserve voor toekomstige uitkeringen**

Saldo per 1 januari	58.682	53.122
Resultaat boekjaar	7.973	5.560
Saldo per 31 december	66.655	58.682

Langlopende schulden**Leningen van plaatselijke kerken**

Saldo per 1 januari	495	-
Aangegane leningen	230	550
Aflossingen	-/- 16	-/- 28
	709	522
Aflossing volgend jaar	-/- 39	-/- 27
Saldo per 31 december	670	495

De leningen zijn aangegaan in 2020 en 2021; aflossing in 15 jaar; rentepercentage 0,6 % (dit is 15% van het rendement waarmee VSE in meerjarenbeleid mee rekent; elke 5 jaar opnieuw vast te stellen; in 2021 is dit 4 %).

Kortlopende schulden**Uitkeringen**

-

Aflossing leningen plaatselijke kerken

Aflossing leningen (minder dan 1 jaar)	39	27
--	-----------	-----------

Overige schulden

Administratiekosten	11	16
Actuaris	26	5
Accountant	6	9
Diversen (o.a. beheervergoeding beleggingen)	39	34
Vooruitontvangen bijdragen	42	-
	124	64

Niet uit de balans blijvende verplichtingen en rechten

Er zijn geen 'niet uit de balans blijvende verplichtingen en rechten'.

Toelichting op de Staat van baten en lasten 2021

(bedragen x € 1.000)

2021**2020**

Baten

Bijdragen van kerken

Bijgedragen tegen het vastgestelde quotum:
door leden-kerken met een totaal zielental
van 110.296 x € 59,50 (resp. 112.478 x € 58)

6.563

6.524

Kerken, waarmee een overeenkomst
bestaat ten behoeve van predikanten,
waaraan per predikant een fictief zielen-
aantal wordt berekend

14

23

Bijdrage bij opheffing kerk

65

-

6.642**6.547**

De stijging van de bijdragen van kerken wordt vooral veroorzaakt door de stijging van het quotum, van Eur. 58 naar Eur. 59,50.

Voor de bijdrage van 2020 was het aantal zielen 112.478. Voor 2021 was het aantal zielen begroot op 110.700; het werkelijk aantal was 110.296, een daling van 1,94 %.

Tijdens het jaar 2021 is het aantal bijzondere overeenkomsten afgenomen naar één exemplaar.

Opbrengsten uit beleggingen

2021**2020**

Waarde aandelen/grondstoffen per 1 jan.

26.857

21.449

Resultaten op aandelen/grondstoffen

Dividend

172

102

Beheer-/beleggingskosten

-/- 75

-/- 61

Waardeveranderingen

6.963

2.612

7.060**2.653**

Rendement aandelen (in %)

26,3%**12,4%**

Waarde vastrentend opkom.landen/high yield 1 jan.

5.819

3.681

Resultaten op vastrentende fondsen

Rente/dividend

-

13

Beheer-/beleggingskosten

-/- 10

-/- 14

Waardeveranderingen

7

224

-/- 3**223**

Rendement vastrentend opkom.landen/high y.(in %)

-/- 0,1%**6,1%**

	2021	2020
Waarde vastrentende fondsen per 1 jan.	25.628	25.506
<i>Resultaten op vastrentende fondsen</i>		
Rente/dividend	-	213
Beheer-/beleggingskosten	-/- 67	-/- 55
Waardeveranderingen	-/- 605	786
	-/- 672	944
Rendement vastrentende fondsen (in %)	-/- 2,6%	3,7%
Waarde vermogensbeheerrekening per 1 jan.	183	1.780
<i>Resultaten op vermogensbeheerrekening</i>		
Rente	-	-
Beheer-/beleggingskosten	-/- 1	1
Waardeveranderingen	-	-/- 4
	-/- 1	-/- 3
Rendement vermogensbeheerrekening (in %)	-/- 0,2%	-/- 0,2%
Rente leningen kerken		
Waarde leningen per 1 jan.	19	25
Rente	-	-
Rendement leningen (in %)	2%	2%

Het rentepercentage van de lening is voor de resterende periode 2%.

Samenvatting rendement beleggingen

Waarde aandelen/grondstoffen per 1 jan.	26.857	21.449
Waarde vastrentend opkom.l./high yield per 1 jan.	5.819	3.681
Waarde vastrentende fondsen per 1 jan.	25.628	25.506
Waarde vermogensbeheerrekening per 1 jan.	183	1.780
Waarde leningen per 1 jan.	19	25
	58.506	52.441
Resultaten op aandelen	7.060	2.653
Resultaten op vastrentend opkom.landen/high yield	-/- 3	223
Resultaten op vastrentende fondsen	-/- 672	944
Resultaten op vermogensbeheerrekening bij belegger	-/- 1	-/- 3
Resultaten op rente leningen	-	-
	6.384	3.817
Percentage totaal rendement beleggingen	10,9%	7,3%

Volgens de opgave van de belegger is het rendement 10,8 % (2020: 6,7 %).

Het kleine verschil in het percentage rendement beleggingen wordt veroorzaakt door de specifieke gehanteerde rekenwijze hierboven en doordat VSE een deel van de ingehouden dividendbelasting heeft teruggevraagd.

	2021	2020
Rente banken	-	-

Eind december 2021 was de rentevergoeding van de bank 0,0 %, boven een saldo van 100 is de negatieve creditrente 0,5 %, eind december 2020 was dit 0,0 %.

Uitkeringen herverzekeraar	61	118
-----------------------------------	-----------	------------

Dit betreft uitkeringen van de herverzekeraar in verband met arbeidsongeschiktheid van predikanten.

	2021	2020
--	------	------

Lasten

Uitkeringen aan kerken

Uitkeringen wegens leeftijd	3.595	3.311
Weduwe-uitkeringen	808	882
Uitkeringen wegens ziekte	484	433
Wezen-uitkeringen	20	21
Wachtgelduitkering	-	-
	4.907	4.647

Algemene kosten

Personeelskosten ondersteuning	40	39
Personeelskosten administratie/adviseur uitkeringen	111	184
Vergaderkosten	1	1
Actuaris	26	17
Accountant	9	9
Software-/administratie- en kantoorkosten	13	21
Verzekering	1	1
Overige kosten	2	1
Betaalde rente opgenomen leningen van kerken	3	2
	206	275

Kosten ondersteuning en administratie: dit betreft vooral de kosten voor een gestructureerde vastlegging van alle predikanten en emeriti en de verwachte uitkeringen aan de kerken.

Ondertekening bestuur VSE

dhr. drs. G. Noorman, voorzitter

dhr. J.C. Staring MSc AAG RBA, secretaris

dhr. mr. A.J. Ploegman B.ec., penningmeester

dhr. B.M. Neelis MSc,

mw. drs. W.J. Dee CFA,

drs. H.J. van Dijk

Zwolle, 12 mei 2022

Overige informatie

Reserve voor toekomstige uitkeringen

bij rekenrente 4%, op basis van ervaringssterfte van specifieke doelgroep hoger opgeleiden (HBO / universiteit), per 31-12-2021

(bedragen x € 1.000)	31-12-2021	31-12-2020
Toekomstige uitkeringen wegens ziekte	1.448	1.476
Toekomstige uitkeringen overige	101.835	98.851
	103.283	100.327
Herverzekerde uitkeringen wegens ziekte	-/- 360	-/- 433
Saldo	102.923	99.894
Reservering voor toekomstige uitkeringen	66.655	58.682
Dekkingspercentage	64,8%	58,7%

Extra toelichting 'reserve voor toekomstige uitkeringen'

Vanaf 2015 is nader inzicht gegeven in de reguliere sterftetabellen en de tabellen gericht op de specifieke doelgroep van hoger opgeleiden (HBO/ universiteit). Daarnaast is ook een berekening gemaakt uitgaande van 3,5% rekenrente. Deze is als extra toelichting bijgevoegd.

Reserve voor toekomstige uitkeringen

bij rekenrente 3,5%, op basis van ervaringssterfte van specifieke doelgroep hoger opgeleiden (HBO / universiteit), per 31-12-2021

(bedragen x € 1.000)	31-12-2021	31-12-2020
Toekomstige uitkeringen wegens ziekte	1.470	1.500
Toekomstige uitkeringen overige	109.197	106.082
	110.667	107.582
Herverzekerde uitkeringen wegens ziekte	-/- 364	-/- 438
Saldo	110.303	107.144
Reservering voor toekomstige uitkeringen	66.655	58.682
Dekkingspercentage	60,4%	54,8%

Vanaf 2019 wordt de ervaringssterfte van de specifieke doelgroep hoger opgeleiden (HBO / universiteit) als uitgangspunt genomen voor de reserve voor toekomstige uitkeringen. Als rekenrente wordt 4% gehanteerd.

De toekomstige uitkeringen kunnen als volgt worden gesplitst (bij ervaringssterfte en rekenrente 4% per 31-12-2021):

(bedragen x € 1.000)	31-12-2021	31-12-2020
Actieve predikanten	35.395	36.253
Uitkeringen wegens ziekte	1.448	1.476
Uitkeringen wegens leeftijd	48.501	45.033
Weduwen	6.879	7.398
Slapers	10.870	9.897
AOW-hiaat	190	270
Totaal	103.283	100.327

De toekomstige uitkeringen zijn berekend op basis van de volgende uitgangspunten:

- overlevingstafel ervaringssterfte per berekeningsdatum 31 december 2021, sterftetekansen voor mannen en vrouwen volgens de AG Prognosetafel 2020, startkolom 2022, zonder leeftijdscorrecties;
- ervaringssterfte HBO - Universiteit 2015;
- leeftijden en duren zijn in maanden nauwkeurig vastgesteld; het leeftijdsverschil tussen man en vrouw is gesteld op drie jaar;
- de rekenrente is gesteld op 4% per jaar;
- de berekeningen zijn netto uitgevoerd, zonder enige kosten en/of winstopslag;
- de toekomstige uitkeringen zijn vastgesteld als de actuariële contante waarde van de per de berekeningsdatum over de verstreken predikantsjaren verdiende c.q. al ingegane aanspraken op uitkeringen.

Als extra informatie is een berekening toegevoegd op basis van een rekenrente van 3,5 %.

Ervaringssterfte is het verschil in (verwachte) sterfte tussen de gehele bevolking en de predikanten (en echtgenoten) van VSE. Omdat predikanten hoogopgeleid zijn leven zij naar verwachting langer dan de gemiddelde Nederlander.

De stijging van de toekomstige uitkeringen van circa 2,9 % (€ 103.283 t.o.v. € 100.327) wordt met name veroorzaakt door de reguliere oprenting. De samenstelling van het bestand is nauwelijks gewijzigd (per saldo is het aantal deelnemers gelijk gebleven).

Begroting 2022

Vastgesteld Algemene vergadering VSE juni 2021

(bedragen x € 1.000)	begroting 2022	werkelijk 2021
Baten		
Bijdragen van kerken	6.655	6.642
Opbrengsten uit beleggingen	2.210	6.384
Rente banken	-	-/- 1
Uitkeringen herverzekeraar	56	61
	8.921	13.086
Lasten		
Uitkeringen aan kerken	4.799	4.907
Personeelskosten ondersteuning en administratie	200	151
Overige algemene kosten	62	55
	5.061	5.113
Saldo beschikbaar voor toevoeging aan de reservering voor toekomstige uitkeringen	3.860	7.973

Toelichting

Bijdragen van kerken

Quotum:

- In 2021 is een quotum gehanteerd van Eur. 59,50. Volgens besluit van de ledenvergadering van juni 2019 wordt elk jaar een indexering met inhaalverhoging Eur. 0,75 en afgeleide consumentenprijsindexcijfer toegepast. Voor 2022 voorlopig gesteld op Eur. 61,20.

Zielenaantal van de kerken:

- voor 2022 wordt het aantal zielen geschat op 108.500.
- voor 2021 is het aantal zielen voorlopig 110.218, ten tijde van het opmaken van de begroting was er nog correspondentie met een paar gemeenten over hun opgave (begroot was 110.700)

De begrote ontvangst quotum zielen in 2022: € 6.640 K.

Fictieve aantal zielen vanwege bijzondere overeenkomsten met kerken:

- voor 2022 wordt uitgegaan van 250 zielen; in 2021 idem,
- begrote ontvangst fictieve zielen € 15 K.

Totaal begrote bijdragen van kerken in 2022: € 6.655 K.

Opbrengsten uit beleggingen

Op basis van de langetermijnprognose is in de begroting van 2022 een beleggingsresultaat begroot van 4%.

Rente kerken

Door reguliere aflossingen zullen de rente-ontvangsten verder dalen.

Uitkeringen herverzekeraar

Op basis van de bekende gegevens van 2021 zijn de uitkeringen wegens arbeidsongeschiktheid voor 2022 begroot. Vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd van enkele uitkeringsgerechtigden dalen deze baten.

Voor 2022 wordt een bedrag van € 56 K begroot.

Uitkeringen aan kerken

De uitkeringen aan kerken zijn inclusief de uitkeringen wegens (tijdelijke) arbeidsongeschiktheid. Op basis van de rapportage van Triple A uit 2020 is de begroting voor 2022 € 4.799 duizend.

Personeelskosten ondersteuning en administratie

Na afronding van de automatisering en de besluitvorming over het beleid in de volgende 5 jaren is de verwachting dat de personeelskosten kunnen dalen.

Voor het totaal van de kosten is uitgegaan van het rapport van Triple A van 2020 aangevuld met een inschatting van extra werkzaamheden vanwege de a.s. fusie met de NGK-kerken.

Vereniging VSE
Postbus 499
8000 AL ZWOLLE

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Vereniging VSE

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van Vereniging VSE, statutair gevestigd te Utrecht, feitelijk gevestigd te Zwolle, gecontroleerd.

Naar ons oordeel is de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021 van Vereniging VSE in alle van materieel belang zijnde opzichten opgesteld in overeenstemming met de door de vereniging gekozen en beschreven grondslagen, zoals uiteengezet op pagina's 20 en 21 van de jaarrekening.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2021 met een balanstotaal van € 67.488.000;
2. de staat van baten en lasten over 2021 met een saldo van € 7.973.000 (overschot); en
3. de toelichting met een overzicht van de door de vereniging gekozen en gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'. Wij zijn onafhankelijk van Vereniging VSE, zoals vereist in de Verordening inzake de Onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA). Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Basis voor financiële verslaggeving en beperking in gebruik en verspreidingskring

Zonder afbreuk te doen aan ons oordeel vestigen wij de aandacht op pagina's 18 en 19 van de jaarrekening, waarin de basis voor financiële verslaggeving uiteen is gezet. De basis voor financiële verslaggeving betreft de door de vereniging gekozen grondslagen. Dit doet geen afbreuk aan ons oordeel. De jaarrekening 2021 van Vereniging VSE en onze controleverklaring daarbij zijn uitsluitend bedoeld voor het bestuur, de Raad van Toezicht en de leden van de Vereniging VSE en dienen niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat. Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen het bestuursverslag en de overige gegevens.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de door de vereniging gekozen en beschreven grondslagen, zoals uiteengezet op pagina's 18 en 19 van de jaarrekening. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude. Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de vereniging in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vereniging te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening. de Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vereniging.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Amersfoort, 23 mei 2022.

WITH accountants B.V.

J.A. Vermeer AA

Bijlage

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2021 van Vereniging VSE

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

Wij hebben onze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze doelstelling is om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening vrij van materiële afwijkingen als gevolg van fouten of fraude is. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een vereniging haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Advies Raad van Toezicht

Advies

Hierbij treft u de jaarstukken 2021 aan van de Vereniging VSE. Hierin legt het Bestuur verantwoording af over het beleid dat het heeft gevoerd in het afgelopen jaar. Ook is de financiële weerslag van dit gevoerde beleid opgenomen. De Raad van Toezicht stemt in met de inhoud van het jaarverslag en met de daarin opgenomen financiële verantwoording zoals gecontroleerd door de accountant. Wij adviseren de leden van de VSE om dit jaarverslag inclusief de financiële verantwoording goed te keuren en vast te stellen.

Verantwoording werkzaamheden

De Raad heeft ook in het afgelopen jaar toezicht gehouden op het door het Bestuur gevoerde beleid. Ons overleg met het Bestuur is goed en constructief. Zoals in het jaarverslag is te lezen gaat de meeste aandacht uit naar de fusie met de Nederlands Gereformeerde Kerken (NGK) en de impact hiervan op de emeritaatsvoorziening. Als Raad zijn we een betrokken klankbord voor het Bestuur. We spreken met het Bestuur over de inhoudelijke lijn die in deze gesprekken wordt gekozen. En letten in het bijzonder op de belangen en positie van de leden van de VSE en de communicatie naar de leden. Daarnaast bespreken we met het Bestuur de reguliere zaken, zoals het beleggingsbeleid, de jaarrekening en de stukken voor de Algemene Ledenvergadering.

Erkenning

Wij zijn het Bestuur erkentelijk voor de samenwerking. We spreken onze waardering uit voor de inzet en betrokkenheid van het Bestuur voor het werk van de VSE. Er wordt veel inzet gepleegd op de fusiegesprekken met de NGK, die complex en taai kunnen zijn. Het reguliere werk van de VSE gaat daarbij door, om te zorgen dat uitkeringen worden verstrekt en we doorbouwen aan een beter dekkingpercentage van ons fonds. Ons beeld is dat het Bestuur op een goede en deskundige manier invulling geeft aan haar verantwoordelijkheid voor het functioneren van de VSE. Boven alles weten we dat ook de VSE in Gods handen is. Ook voor de toekomst vertrouwen we op Hem.

dhr. drs. A. Kramer
dhr. drs. R.J. Möhlmann
dhr. J. Siepeling
dhr. dr. G. Suurmond (voorzitter)
dhr. mr. F.P. Troost